

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту і логістики**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

Освітній рівень	Третій (доктор філософії)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	07	Управління та адміністрування
Спеціальність	073	Менеджмент
Освітньо-наукова програма	Менеджмент	
Обсяг дисципліни	3 кредити (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (28 академічних годин), практичні заняття (4 академічних годин)	
Форма контролю	екзамен	

Викладач: Комеліна О.В., д.е.н., професор кафедри менеджменту і логістики.
(понад 250 публікацій наукового, науково-методичного і науково-технічного характеру, з поміж яких 8 у НБД Scopus, 100 статей у фахових виданнях, 10 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір).

Мета навчальної дисципліни: надати майбутнім фахівцям знання про засвоєння фундаментальних і прикладних засад стратегічного територіального управління господарськими процесами та механізмів реалізації соціально-економічної політики держави в умовах реформ; формування у здобувачів професійних компетентностей щодо розподілу влади між різними рівнями та підвищення ефективності стратегічного управління регіональним розвитком в Україні умовах реформ.

Знання та навички, надбані здобувачем при вивченні даної дисципліни, дозволяють сформувати у майбутніх фахівців з менеджменту такі ключові компетентності:

ЗК 2. Здатність до критичного аналізу і креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах технологічному, соціальному та культурному розвитку суспільства, що базується на знаннях, передбачає розроблення власних нестандартних підходів, способів, методів, інноваційних шляхів до розв'язання складних і нетипових завдань.

ЗК 8. Здатність оцінювати умови і наслідки прийнятих організаційно-управлінських рішень, вміння обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність з позиції соціальної відповідальності, оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, бути відповідальним громадянином.

СК 9. Здатність до соціальної відповідальності за результати прийняття стратегічних рішень, пов'язаних з соціально-економічним розвитком організацій.

ПРН 3. Знання та розуміння сучасних проблем та тенденцій розвитку української і світової економіки, пріоритетних напрямів розвитку глобальної та національної економіки, перспектив технічного, економічного і соціального розвитку відповідного регіону, галузі та підприємства.

ПРН 10. Вміння та навички щодо побудови інтегрованої системи управління розвитком підприємства та оптимізації організаційно-технологічних, організаційно-економічних, організаційно-правових, інформаційних, безпекових аспектів діяльності підприємства.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення дисципліни передбачає такі основні аспекти: сформувані компетентності щодо використання сучасних підходів для аналізу ефективності стратегічного управління регіональним розвитком, а також реалізації регіональної соціально-економічної політики; навчити обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування стратегічного регіонального управління та місцевого самоврядування у загальній системі державного управління; розробляти пропозиції з реформування адміністративно-територіального устрою із здійсненням прогностичної оцінки наслідків їх впровадження; сформувані здатності аналізувати процеси розвитку місцевого самоврядування та його елементів, шляхи та методи удосконалення структури органів місцевого самоврядування; навчити застосовувати сучасні методи дослідження систем управління та діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, алгоритми оцінки їх діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни: Вивчення дисципліни ґрунтується на знаннях, набутих здобувачем в результаті вивчення ряду базових дисциплін загальнонаукового, та спеціального циклів на попередніх етапах навчання: «Сучасні теорії менеджменту», «Управління економічним розвитком країни» та інших дисциплінах.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни: здобувач повинен знати:

- розуміння сутності, принципів, об'єктів, суб'єктів й інструментів стратегічного територіального управління у країні, методології дослідження й удосконалення процесів стратегічного управління територіями на макро- і мезорівнях;
- знання про сутність і основні складові механізму регіональної економічної політики у країні, основних критеріїв ефективної реалізації окремих видів регіональної політики;
- знання методологічних основ формування та адміністративно-територіального розвитку в Україні та інших країнах світу, концепції реформування системи управління регіональним розвитком в Україні; знання економіко-математичних методів для побудови прогнозів регіонального розвитку в Україні
- знання нормативно-правових основ становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні, знання алгоритму аналізу діяльності регіональних органів влади,
- знання нормативно-правових основ функціонування органів влади в Україні, сучасних методів дослідження діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування в умовах змін знання про основні етапи проведення моніторингу результативності та ефективності управління територіями органами влади на макро- і мезорівнях;

здобувач повинен вміти:

- використовувати загальнонаукові та конкретно наукові методи для дослідження механізму стратегічного управління регіональним розвитком та соціально-економічними процесами у країні;
- обґрунтовувати критерії для оцінювання наслідків прийнятих управлінських рішень щодо реалізації тієї чи іншої регіональної політики у країні
- розробляти пропозиції з реформування механізмів регіонального розвитку на основі здійснення прогностичної оцінки наслідків їх впровадження в Україні;
- обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління і місцевого самоврядування у загальній системі державного управління;
- застосовувати сучасні методи дослідження систем управління і діяльності регіональних органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах змін

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільносамостійноааргументованоюого викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив не менше 90% тестових завдань під час підсумкового та модульного контролів знань.	Високий Здобувач виявляє високий рівень сформованості всіх загальних і фахових компетенцій, передбачених освітньою програмою спеціальності
82-89	B	Дуже добре	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Але при викладанні деяких питань наявні неточності, наявність яких пов'язана з недостатнім опрацюванням додаткової літератури. Неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більше 80% тестових завдань.	Дуже добрий Здобувач демонструє достатній рівень сформованості загальних і фахових компетенцій, передбачених освітньою програмою спеціальності. Несформовані компетенції відсутні.
74-81	C	Добре	Здобувач достатньо повно володіє матеріалом, передбаченим робочою програмою, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при	Добрий Здобувач демонструє рівень сформованості загальних і фахових компетенцій передбачених освітньою програмою спеціальності вище мінімально-достатнього.

			цьому окремі несуттєві	Несформовані компетенції відсутні.
64-73	D	Задовільно	Здобувач в цілому володіє матеріалом, передбаченим робочою програмою, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив не менше 65% тестових завдань під час підсумкового контролю знань.	Вище середнього Здобувач демонструє достатній рівень сформованості загальних і фахових компетенцій передбачених освітньою програмою спеціальності. Несформовані компетенції відсутні.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, Здобувач демонструє мінімально допустимий рівень сформованості загальних та фахових компетентностей, передбачених освітньою програмою спеціальності у всіх складових навчальної дисципліни. Несформовані компетенції відсутні.
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач не в повному обсязі володіє матеріалом, передбаченим робочою програмою. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив менше 50% тестових завдань під час підсумкового	Нижче середнього Лише частина визначених освітньою програмою спеціальності для навчальної дисципліни загальних і фахових компетентностей сформовані у здобувача на

			контролю знань.	мінімально-достатньому або недостатньому рівні, рівень сформованості інших компетентностей є недостатнім або компетентність взагалі відсутня.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач частково володіє матеріалом, передбаченим робочою програмою, не здатен викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	Незадовільна

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен, виконання завдань на практичних заняттях.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма за скороченим терміном навчання (3 сем.)					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Територіальна організація влади в Україні та територіальне управління.	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Державна регіональна політика в Україні.	12	2	2	-	-	8
Тема 3. Реформування адміністративно-територіального устрою.	10	4	-	-	-	6
Тема 4. Становлення та розвиток системи місцевого самоврядування.	10	4	-	-	-	6
Тема 5. Територіальне управління в умовах змін	10	4	-	-	-	6
Тема 6. Результативність ефективність державного управління та місцевого самоврядування	10	4	-	-	-	6
Тема 7. Загальні засади формування механізму господарського управління регіоном.	10	4	-	-	-	6
Тема 8. Регіональні стратегії як інструмент управління розвитком територій	8	2	-	-	-	6
Тема 9. Фінансові ресурси регіону.	8	2	-	-	-	6
Усього за змістовим модулем 1	90	28	4	-	-	58

Усього годин	90	28	4	-	-	58
Усього годин	90	28	4	-	-	58

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Підсумковий контроль – екзамен, проводиться у формі тестування.

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни.

1. Конспект лекцій з дисципліни «Стратегічне управління регіональним розвитком» для здобувачів третього освітнього рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / [Уклад. Заяць Т.А., Комеліна О.В.]. Полтава: НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021.

2. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Стратегічне управління регіональним розвитком» для здобувачів третього освітнього рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / [Уклад. Заяць Т.А., Комеліна О.В.]. Полтава: НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. 25 с.

3. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Стратегічне управління регіональним розвитком» для здобувачів третього освітнього рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / [Уклад. Заяць Т.А., Комеліна О.В.]. Полтава: НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. 25 с.

Рекомендована література Базова

1. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник С.І, Дорогунцов Т.А. Заяць, ЮІ Пітюренко - К.: КНЕУ, 2005.

2. Ковбасюк Ю.В. Регіональне управління : підручник. К. : НАДУ, 2014. 512 с.

3. Управління та адміністрування в національній економіці: інформаційно-аналітичний аспект: колективна монографія / за ред. д.е.н., проф. Комеліної О.В. Полтава: ПолтНТУ, 2016. 280 с.

4. Komelina, O., Hrynkо, O., Khrystenko, O. Stakeholder management in the development of building organizations International Journal of Engineering and Technology(UAE), 2018, 7(3), P. 191–194. (Scopus)

5. Алейнікова О.В., Карташов Є.Г., Євдокимов В.В., Драган І.О., Дацій О.І, Грицишен Д.О. / Державне та регіональне управління [підручник] / за заг.ред. Є.Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.

Допоміжна

1. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні. URL: <http://www.pravo.org.ua/files/administr.doc>.

2. Словник з регіональної політики / Офіційний сайт Інституту регіональних та євро інтеграційних досліджень «ЄвроРегіо Україна». URL: <http://www.eri.org.ua/sndex.php?page=883> International Journal of Engineering and Technology(UAE), 2018, 7(3), стр. 191–194. (Scopus)

3. Komelina O.V., Rzhepishevska V.V. Global, national and regional innovatie factors formation of competitive potential of economy. National Security & Innovation Activities: Methodology, Policy and Practice: monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics V. Omelyanenko, Ph.D in Technical Sciences, Assoc. Prof. Yu. Ossik. – Ruda Śląska: Drukarnia i Studio Graficzne Omnidium, 2018. – 416 p. – P. 14-25. (Poland).

4. Комеліна О.В., Чайкіна А.О. Підприємницький потенціал регіону: специфіка та медіатори його формування. Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика: [монографія]. Полтава: Видавництво «Сімон», 2015. 346 с. С. 113 - 119.
5. Управління розвитком об'єднаних територіальних громад на засадах громадської участі: практичний посібник / [В.М.Вакуленко, О.В.Берданова, Н.М.Гринчук, В.С.Колтун, В.С.Куйбіда]. К.: 2017. 131 с.